

deni živnostenští lékaři (zdravotní inspektoři), že příslušné stolice na vysokých školách stanou se prostě nutností. Za důležitější považuje brzké opatření laboratoří. V tom směru nastane u nás náprava asi do dvou let, do kdy je slíbeno uvést v život a práci příslušné oddělení státního zdravotnického ústavu.

Z vnitřních prací je uvést zejména sčítání dělnických knihoven, jež bylo provedeno za pomoci statistického oddělení ministerstva sociální péče a statistické kanceláře hlav. města Prahy. Statistická data zde sebraná byla zpracována ve dvou kartogramech a dvou diagramech jednak pro výstavu mezinárodního sjezdu knihovnického v Praze (prací statistického oddělení msp.), jednak pro výstavu Masarykova lidovévchovného ústavu, oddělení Dělnické akademie (prací II. jednatele Aug. Žaluda). Mimo to bylo provedeno za spolupráce živnostenských inspektorátů sčítání závodních výborů, jež nám přineslo jejich prvou statistiku a podrobný soupis (seznam), jenž bude uložen v sociálním archivu. Statistiku tu zpracoval jednatel II. pracovního odboru Sociálního ústavu, dr. Jos. Kotek, jehož práci otiskuje »Sociální revue«, VII. ročník (1926), str. 481. Konečně je tu uvést, že II. jednatel navštívil letošní zdravotnickou a dělnickou výstavu českého západu v Plzni pro evidenci materiálu a pro sledování výstavní techniky u nás v tomto oboru.

Ze styků s cizinou třeba zaznamenati účast na letošním sjezdu Mezinárodní asociace pro sociální pokrok v Montreux, na němž zastupovali Soc. ústav posl. Rob. Klein, dr. Jar. Kose a dr. Evžen Štern. O jednání sjezdovém referuje Soc. revue v tomto čísle (str. 485.). Na valném shromáždění, jež konal ve Vídni 23.—25. září Verein für Sozialpolitik, byl za Sociální ústav Č. S. R. univ. prof. dr. H. Rauchberg. Na návrh jeho a dra Fuchse-Tübingen byla dána na pořad nejbližších jednání — mimo určenou již otázku o cenové politice kartelů — otázka bytová. Přípravou materiálu byl pověřen zvláštní výbor, v němž zasedá i prof. Rauchberg. Úkolem výboru toho je vypracovati podrobný dotazník o bytové a stavební politice, určití, v kterých zemích má se díti zkoumání (bude mezi nimi i Československo) a látku získanou zpracovati. Návrh dotazníku vypracoval rovněž prof. Rauchberg. Na pořadu letošního zasedání byly: Krise světového hospodářství — Přelidnění západní Evropy a nezaměstnanost — Přesunování daní.

Z Masarykovy sociologické společnosti.

Poprázdňinovou svou činnost zahájila Masarykova sociologická společnost 22. října přednáškou dra E. Chalupného o demokracii východu a západu podle nauky indického sociologa Mukerjee. Na to 15. listopadu přednášel o filosofii dějin, její podstatě a oprávnění dr. L. J. Fischer, podle něhož na rozdíl od ostatních věd, vyhledávajících obecné vztahy, jimiž je poutána mnohost jedinečných dat, usiluje historie o konkrétní determinaci právě těchto jedinečných dat. Nezmocňuje se ovšem dat všech, nýbrž podrobuje je plánovitému výběru. Ráz tohoto výběru opět jest podmíněn celkovým pojetím zákonitosti historického, resp. sociálního dění. Metodický postulát sociálního konsensu dovádí k tomu, aby mnohost činitelů, určujících průběh historického dění, byla sečleněna v hierarchickou stupnici tak, že činitel, považovaný nejnaléhavějším (Lacombův pojem »urgence«), stane se jako by střediskem, determinujícím činitele všechny ostatní a s nimi celý tok dění. Výsledkem tohoto postupu

je jednotné, ovšem ale jednostranné pojetí mnohotvárné dějinné látky. Neubrání se mu více méně žádné historické podání, nechce-li ulpěti na krátkodeché registraci časového sledu jednotlivých historických úseků. Považujeme-li jej — pro syntetickou funkci, v něm se projevující — za postup filosofický, nebude přesných hranic mezi historií v užším slova smyslu a filosofií dějin a výtky, činěné filosofií dějin nebudou jiné než ty, které budou stíhati historickou práci samu podle toho, nakolik bude vykazovati jednak ideového, jednak jednotícího přínosu. Pro další pořad je připravena přednáška dra Jindř. Kohna o sociologii regionalismu; mimo to byli pozváni do Prahy členové londýnského Le Play-House, aby přednášeli v Masarykově sociologické společnosti o methodách, sociologických pracích a o účelu Le Play-House. Bude-li možno, bude přednáška spojena i s malou výstavkou.

Knihopisné noticky.

Slovník národohospodářský, sociální a politický počal vycházeti nákladem Ot. Janáčka za hlavní redakce dra E. Chalupného, který řídí také obor sociologie a všeobecné politiky. V redakčním sboru jsou dr. V. Bouček pro trestní právo a soudní řízení, dr. ing. Vl. Brdlík pro zemědělství, dr. V. Dvorský pro politický zeměpis, dr. V. Funk pro finanční vědu a právo, dr. Frant. Hodáč pro národní hospodářství a průmysl, dr. Hoetzel pro veřejné právo, dr. D. Krejčí pro statistiku, dr. J. Macek pro sociální politiku, dr. J. Sedláček pro soukromé právo a dr. J. Šlemr pro soukromou ekonomiku a obchod. Prvý sešit obsahuje hesla: Abandon — agrární strana. U nás neměli jsme dosud speciálního slovníku věnovaného vědám politickým. Již proto je první pokus o podobné dílo opravdu vítati.

Staatslexikon. Im Auftrag der Görres-Gesellschaft unter Mitwirkung zahlreicher Fachleute herausgegeben von Hermann Sacher. Fünfte, von Grund aus neubearbeitete Auflage. I. Bd. Abel bis Fideikommiss. Freiburg im Br. 1926. Herder & Co. Str. 1863. — Téměř po půldruhém desíletí počíná vycházeti nové vydání tohoto státovědeckého lexikonu, zahrnujícího ovšem i všechny obor věd sociálních a národní hospodářství a přizpůsobeného změněným poměrům sociálním a politickým. Duch a směr díla zůstává však nezměněn: chce býti zase proniknut vědomím jazykového, krevního a kulturního společenství všeho německva a obecnými křesťanskými (katolickými) ideály. Ale zařazením řady drobných hesel změnil se zevní ráz slovníku, který nechce nyní býti jenom pramenem studijním, nýbrž skutečnou slovníkovou příručkou. To usnadní i podrobný seznam hesel, připojovaný ke každému svazku a podrobný věcný rejstřík, slíbený k celému dílu. — (E 1432.)

Statistisches Jahrbuch für das Deutsche Reich. Herausgegeben vom Statistischen Reichsamte. 45. Jg. 1926. Berlin 1926. Reimar Hobbing. Str. 470 + 170 + 30 s 25 tab. a s VIII. str. grafů. — Poslední statistická ročenka německé republiky v celku zachovává formu i ráz ročníku 44., jenž byl podstatně přepracován proti dřívějším svazkům. Ale i letošní díl je v některých věcech dosti rozšířen (na př. o poměrech berních a finančních) a nově je zařazen oddíl zdravotnický. Mimo statistické údaje o německé říši má ročenka i poměrně rozsáhlou část mezinárodní. Velmi cenným je soupis pramenů, který je spolu přehledem všech